

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: My rządźim światem, a nami kobiety

Author: Adam Antoniewicz

Citation style: Antoniewicz Adam. (2018). My rządźim światem, a nami kobiety. W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wyrywki : 100 cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec" (S. 201-203). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

My rządzą światem, a nami kobiety

O cytacie

Fragment pochodzi z osiemnastowiecznego POEMATU HEROIKOMICZNEGO *Myszeidos* autorstwa Ignacego Krasickiego. Utwór opowiada o wojnie kotów z myszami, wplecionej w wątek legendy o królu Popielu. Jest to subtelna SATYRA na panujące w Królestwie Polskim obyczaje i porządki, a także na obecną w polskiej literaturze historiografię, która zawierała więcej elementów baśniowych niż prawdy historycznej. Cytat jest kpina z mężczyzn, którzy uważają się za panów świata, osoby, którym należy się pierwszeństwo i poważanie, a tymczasem są sterowani przez pozornie słabsze i mniej znaczące kobiety. Ukazuje spryt kobiet, które są w stanie tak oddziaływać na mężczyzn, iż wykonują oni ich polecenia, sądząc, że to ich własne pomysły.

O autorze i jego twórczości

Ignacy Krasicki (1735–1801) – biskup, poeta, publicysta, prozaik, jeden z największych propagatorów myśli OŚWIECENIA w Polsce, zwany „księciem poetów polskich”. Przyjaciół króla Polski Stanisława Augusta Poniatowskiego, często uczestniczył w wydawanych przez niego OBIAŁACH CZWARTKOWYCH, podczas których spotykali się przedstawiciele elit intelektualnych w Królestwie Polskim. Jako biskup odgrywał ważną rolę polityczną, z racji swej funkcji uczestnicząc w obradach sejmu. Za swoje zasługi odznaczony ORDEREM ORŁA BIAŁEGO.

Krasicki napisał *Hymn do miłości ojczyzny*, który stał się HYMNEM NARODOWYM w czasie ROZBIORÓW POLSKI. Propagator nowych kierunków w literaturze, autor pierwszej nowożytnej POWIEŚCI polskiej *Mikołaja Doświadczyńskiego przypadku*, a także poematów heroikomicznych *Myszeidos* i *Monachomachia*. Znany ze swojego dydaktyzmu, który szczególnie uwidocznił się w pisanych przez niego BAJKACH, charakteryzujących się krótką formą oraz moralizatorskim przesłaniem.

Nawiązania

Autorem cytatu, który stał się w kulturze polskiej przysłowiem, nie jest Krasicki. Fraza została zapożyczona od łacińskiego pisarza Plutarcha, który w swoich *Moraliach* użył podobnej, opisując kobiety jako te podległe mężczyznom, a zarazem nimi rządzące:

Wszyscy [...] mężowie rządzą kobietami, my rządzymy mężami, nami zaś kobiety.

Warto wiedzieć

- BAJKA – zob. **Już był w ogródku, już witał się z gąską*
- HYMN NARODOWY – zob. **Jeszcze Polska nie zginęła*
- KLASYCYZM – prąd literacki zapoczątkowany w XVI wieku we Włoszech. Największy rozkwit przypadł na XVII wiek we Francji. Powszechny w okresie oświecenia (XVIII wiek), obecny w twórczości późniejszych pisarzy europejskich. Opierał się na harmonii piękna, prawdy i rozumu, unikał skrajnych wartości estetycznych. W Polsce pojawił się w połowie XVIII wieku w twórczości m.in. Ignacego Krasickiego, Stanisława Trembeckiego czy Adama Naruszewicza. Do założeń klasycyzmu odwoływało się wielu pisarzy publikujących utwory w kolejnych epokach literackich.
- OBIADY CZWARTKOWE – zob. **Bóg się rodzi, moc truchleje*
- ORDER ORŁA BIAŁEGO – najstarsze, a jednocześnie najwyższe polskie odznaczenie państwowe przyznawane najwybitniejszym osobom za ich osiągnięcia i zasługi dla rozwoju oraz pożytku Rzeczypospolitej Polskiej.
- OŚWIECENIE – epoka literacka, a także nurt kulturowy w Europie, trwający od końca XVII do początku XIX wieku. Epoka nazywana także wiekiem filozofów lub wiekiem rozumu, dzięki któremu można poznać prawdę o świecie i człowieku. Charakteryzowała się zwrotem ku myśli antycznej i KLASYCYZMOWI w sztuce. Ceniono przede wszystkim empiryczne podejście do świata i rozwój nauki zamiast metafizycznego i religijnego spojrzenia na rzeczywistość. W tej epoce doszło do osłabienia wpływu religii w państwach europejskich oraz sformułowania praw człowieka.
- POEMAT HEROIKOMICZNY – utwór literacki, w którym wysoki styl wypowiedzi połączono z lekką, niepoważną treścią, co tworzy efekt komiczny. Jest to satyryczne nawiązanie do starożytnych eposów bohaterskich, które opisywały wielkie wojny i podniosłe wydarzenia.

- POWIEŚĆ – jeden z epickich gatunków literackich. Pisana prozą, często podzielona na rozdziały, zawiera liczne dialogi oraz rozbudowane opisy akcji i natury. Ma wielowątkową fabułę, a także anonimowego narratora, który zazwyczaj jest wszechwiedzący.
- ROZBIORY POLSKI – zob. **Jeszcze Polska nie zginęła*
- SATYRA – utwór ośmieszający opisane ludzkie wady, obyczaje, osoby, sposoby zachowań itp. Wyraża krytyczny stosunek pisarza do ukazanych zjawisk. Nie proponuje jednak żadnych rozwiązań, koncentruje się na ośmieszeniu poprzez negację.

Z opracowań

Nic więc dziwnego, że również popularne przysłowie polskie: „My rządźmy światem, a nami kobiety” — ma wcale obfite koneksje w krainie opowiadań, apoftegmatu i facecji. Ukuł je wprawdzie Ignacy Krasicki, pisząc w *Myszeidzie* (1775) aforyzm: „Mimo tak wielkie płci naszej zalety / My rządźmy światem, a nami kobiety” — od tego też czasu anonimowy cytat z jego dzieła stał się własnością wszystkich, ale nie on jest jego autorem.

Krzyżanowski 1959, 513

Bibliografia

Krzyżanowski J., 1959: *My rządźmy światem a nami kobiety*. „Pamiętnik Literacki”, R. 50, z. 3–4.

Adam Antoniewicz